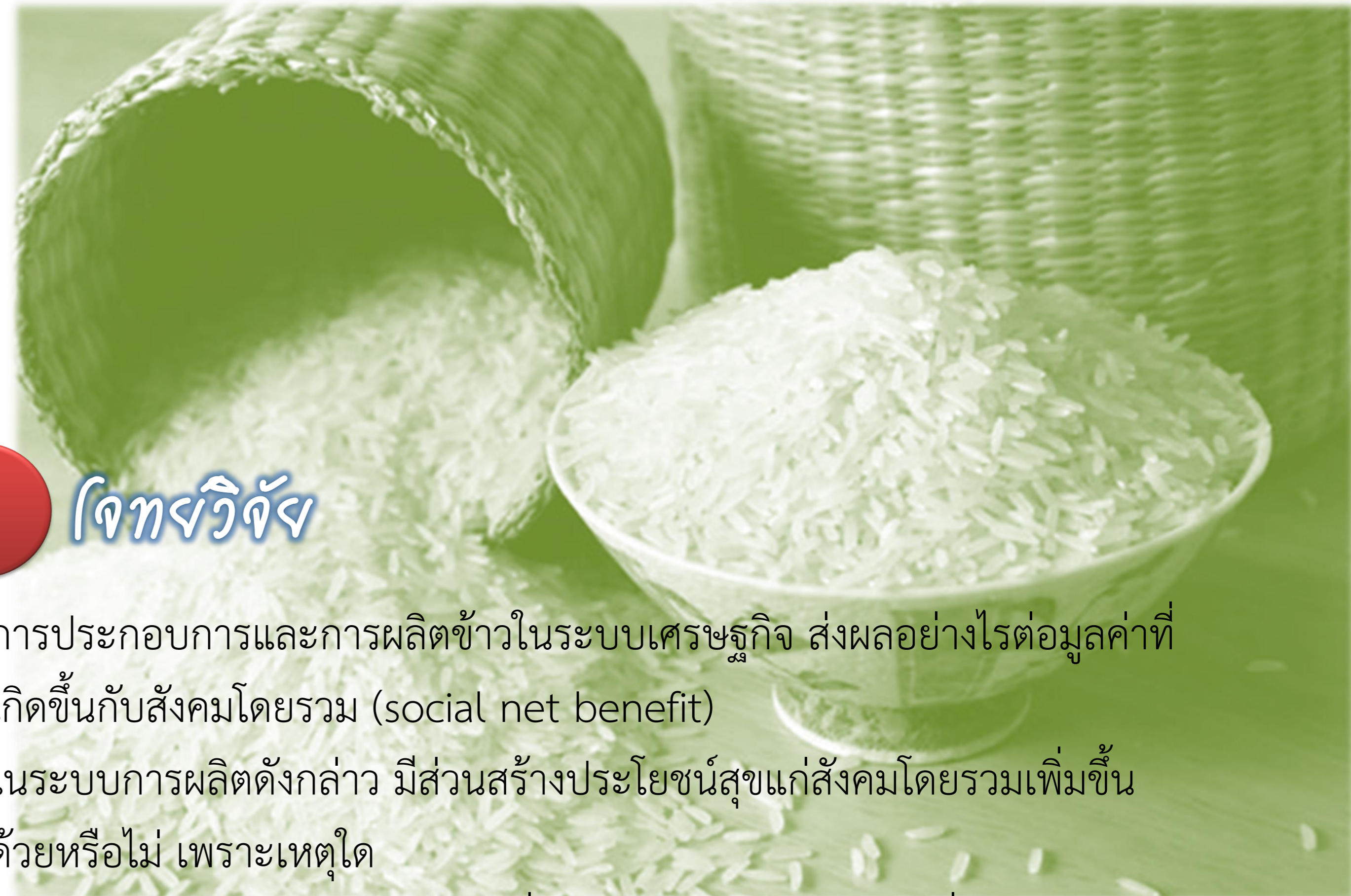

คุณค่าการผลิตเพื่อประโยชน์สุขของสังคม: กรณีศึกษาข้าว

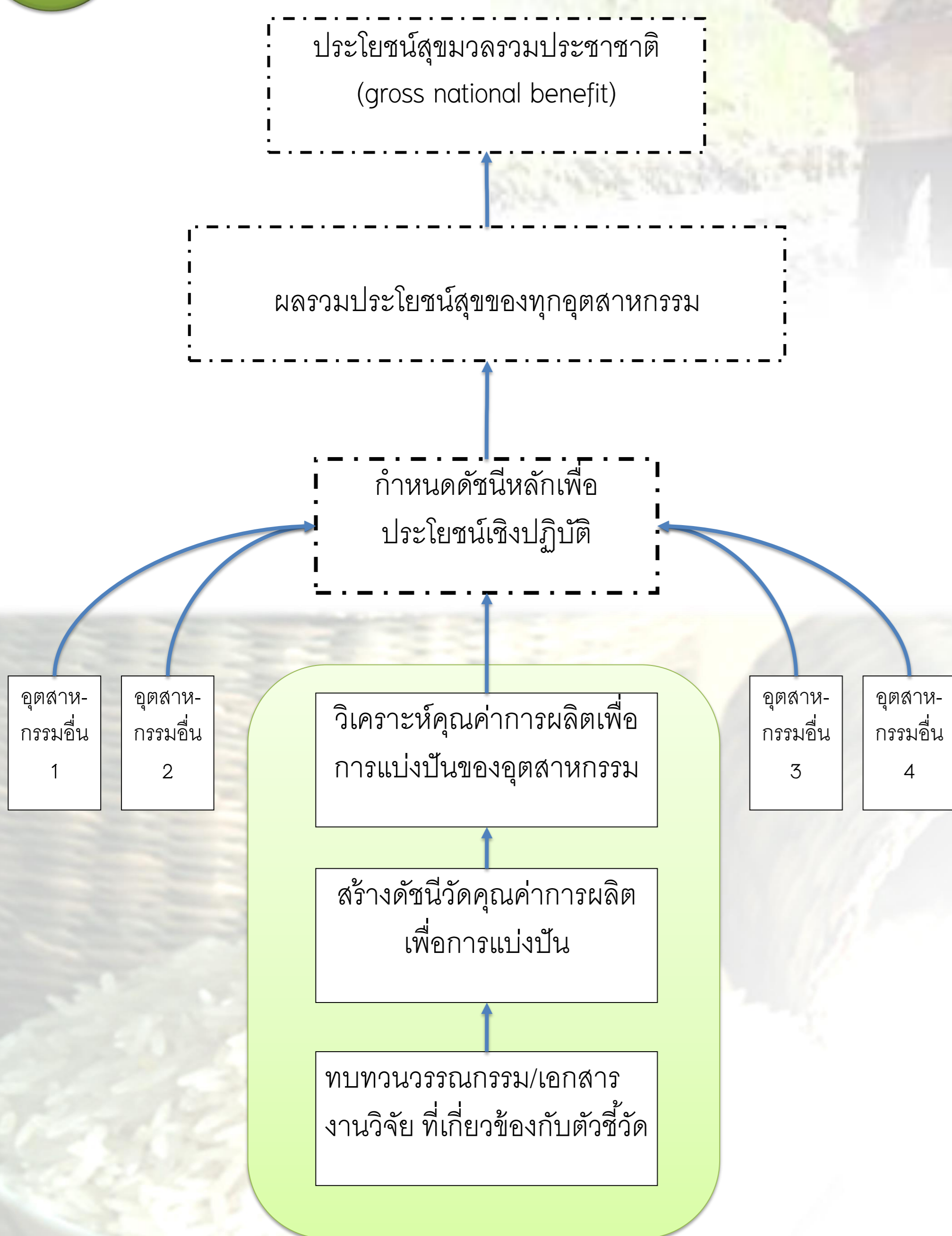
คณะเศรษฐศาสตร์ ร่วมกับคณะเกษตรศาสตร์ โดยการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ดำเนินโครงการวิจัยเรื่อง “คุณค่าการผลิตเพื่อประโยชน์สุขของสังคม: กรณีศึกษาข้าว” ทั้งนี้มุ่งสร้างดัชนีวิเคราะห์คุณค่าของอุตสาหกรรมตัวอย่าง โดยใช้ **ข้าว** เป็นกรณีศึกษา โดยวิเคราะห์การผลิตและบริการตลอดเส้นทาง ตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการผลิตและการจัดการในทุกกิจกรรม ทั้งกิจกรรมพื้นฐานและกิจกรรมสนับสนุน ไปจนถึงผู้บริโภค เพื่อหาคำตอบว่า สุดท้ายแล้วผลของการผลิตสินค้า/บริการ จนถึงการบริโภคสินค้า/บริการดังกล่าว นั้น มีต่อสังคมทั้งหมดก่อให้เกิดผลดีหรือผลเสียมากกว่ากัน โดยคำนวณจากมูลค่าที่เป็นตัวเงิน อีกทั้งการผลิตดังกล่าวก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่สังคมส่วนรวมหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นฐานในการประเมินคุณค่าอุตสาหกรรมนั้น ได้สร้างไว้แก่ประเทศ

ทิศทางวิจัย

1. การประกอบการและการผลิตข้าวในระบบเศรษฐกิจ ส่งผลอย่างไรต่อมูลค่าที่เกิดขึ้นกับสังคมโดยรวม (social net benefit)
2. ในระบบการผลิตดังกล่าว มีส่วนสร้างประโยชน์สุขแก่สังคมโดยรวมเพิ่มขึ้นด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด
3. รูปแบบของการประกอบการและเงื่อนไขการผลิตข้าวอย่างไรที่จะนำไปสู่ระบบเศรษฐกิจที่สมดุลขึ้น และก่อประโยชน์สุขต่อประชาสังคมมากขึ้น

กรอบแนวคิดการสร้างดัชนีประสิทธิผลรวมประชาชาติ

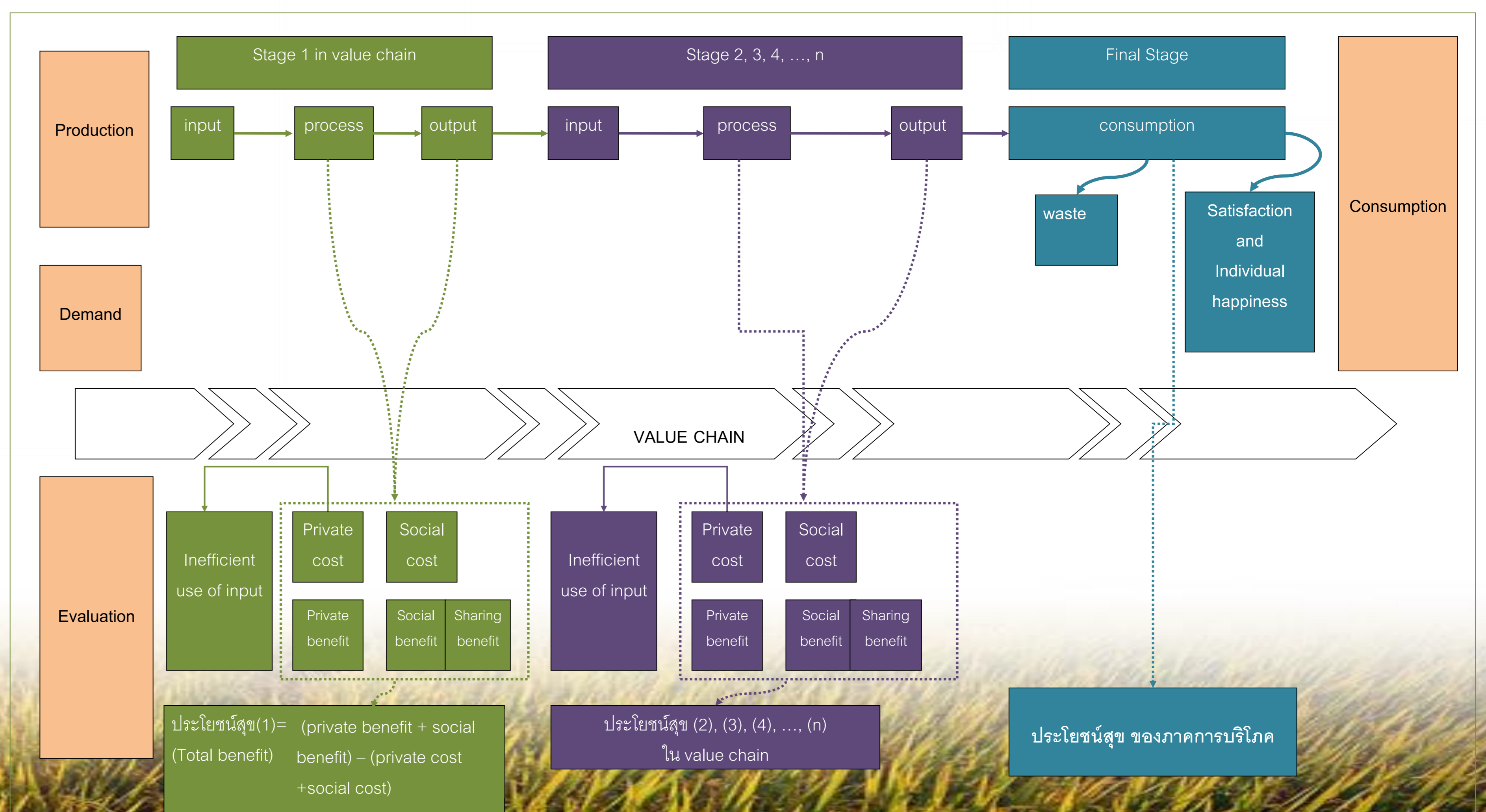
หมายเหตุ: กรอบสีเขียว คือส่วนที่ดำเนินการในโครงการนี้

วัตถุประสงค์

งานวิจัยนี้มุ่งสร้างดัชนีชี้วัดประโยชน์สุขจากการผลิตข้าวเป็นกรณีตัวอย่าง เพื่อเป็นแนวทางในการประเมินคุณค่าของภาคการผลิตต่างๆ ในอนาคต โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนี้

1. เพื่อทบทวนดัชนีวัดการเติบโตทางเศรษฐกิจ และความสุขต่างๆ และสร้างแนวคิดการศึกษาคุณค่าของการผลิตที่มีต่อสังคม โดยพิจารณาจากภาพรวมที่สังคมได้รับ
2. เพื่อทดสอบผลลัพธ์จากการคำนวณดังกล่าวเทียบกับประโยชน์สุขหรือความสุขจากการสร้างประโยชน์ให้แก่สังคมในภาพรวม โดยพิจารณาจากแง่มุมของการกระจายผลประโยชน์จากการผลิต (distribution) และการบริโภค (consumption) ด้วย
3. เพื่อทดสอบแนวคิดประโยชน์สุขเทียบกับดัชนีวัดความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของ Joseph E. Stiglitz, Amartya Sen, and Jean-Paul Fitoussi ในดัชนีบางตัวที่อาจเปรียบเทียบกันได้

ความเชื่อมโยงของการผลิตและประโยชน์สุขของสังคมทั้งหมด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แบบจำลองเบื้องต้นสำหรับการประเมินคุณค่าของอุตสาหกรรมเพื่อเป็นดัชนีวัดประโยชน์สุข
2. ได้ทราบความเป็นไปได้ของโครงการประเมินคุณค่าการผลิต(และการบริการ) พร้อมทั้งอุปสรรคและปัญหาการประเมินในเชิงปฏิบัติ เป็นฐานความรู้เพื่อการปรับปรุงให้เกิดการนำไปใช้ในอนาคตแทนการประเมินภาคเศรษฐกิจด้วย GNP/GDP
3. ได้กรณีการปฏิบัติที่ดี (best practice) ในอุตสาหกรรม (ข้าว) ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการปรับปรุงคุณค่าของอุตสาหกรรม เช่น การสีข้าวโดยกลุ่มชุมชนได้ประโยชน์สุขมากกว่า โรงสีขนาดใหญ่ หรือขนาดกลาง (หรือตรงข้าม)

ประโยชน์สุขของการผลิตสินค้าใดๆ ที่มีต่อสังคมทั้งหมด (Grand total) = ประโยชน์สุข (1) + ประโยชน์สุข (2), (3), (4), ..., (n) + ประโยชน์สุขของภาคการบริโภค

ถ้าผลเป็นบวก แสดงว่ามีความยั่งยืนได้